

Gijs Westra: 'Met weidegang kun je deze fosfaatefficiëntie niet halen'

Zuinig met fosfor

Door deelname aan bex hoeft familie Westra op jaarbasis voor 12,5 hectare minder mest af te voeren dan de forfaitaire norm.

Voldoende structuur in het rantsoen en een kritische selectie van bijproducten en grondstoffen helpen daarbij.

tekst **Florus Pellikaan**

Al een aantal jaren probeert Gijs Westra uit Gameren efficiënt om te springen met mineralen. Eerst deed hij dat binnen Minas en sinds drie jaar neemt hij deel aan bedrijfsspecifieke excretie (bex). Hij is een van de deelnemers van het praktijknetwerk 'Verminderen fosfor in krachtvoer'.

Gijs Westra runt samen met zijn broer Jan, zijn vrouw Wilma en zijn zoon Rinze een melkveebedrijf in Gameren met 150 koeien, ruim 1,3 miljoen kilo quotum en 65 hectare land, waarvan 11 hectare mais en de rest gras. Met bijna 21.000 kilo melk per hectare is het bedrijf behoorlijk intensief. 'Grond is hier schaars en zowel in aankoop als in pacht erg duur. Door deelname aan bex en door actief bezig te zijn met een efficiënte fosfaatbenutting hoeven we op jaarbasis voor 12,5 hectare minder mest af te voeren dan de forfaitaire norm', vertelt Gijs Westra. 'Dat werkt natuurlijk behoorlijk kostprijsverlagend.'

Afgelopen jaar was het eindresultaat van de bexberekening de hoge stikstof- en fosfaatbenutting van respectievelijk 25 en 32 procent. In 2008 en 2009 werden vrijwel dezelfde percentages gehaald.

Toch staat het efficiënt omspringen met mineralen beslist niet op nummer één binnen het bedrijf van familie Westra. 'We streven allereerst naar een optimale bedrijfsvoering wat betreft productie en gezondheid van de koeien', stelt Rinze Westra. 'Bex komt pas op de tweede plaats. Zo voeren wij voor een optimaal basisrantsoen een halve kilo raapschroot, terwijl dat met een verhouding van 1 gram fosfor per 33 gram ruw eiwit ongunstig scoort binnen bex.'

Maatregelen die zorgen voor de hoge fosfaatbenutting zijn volgens Rinze Westra

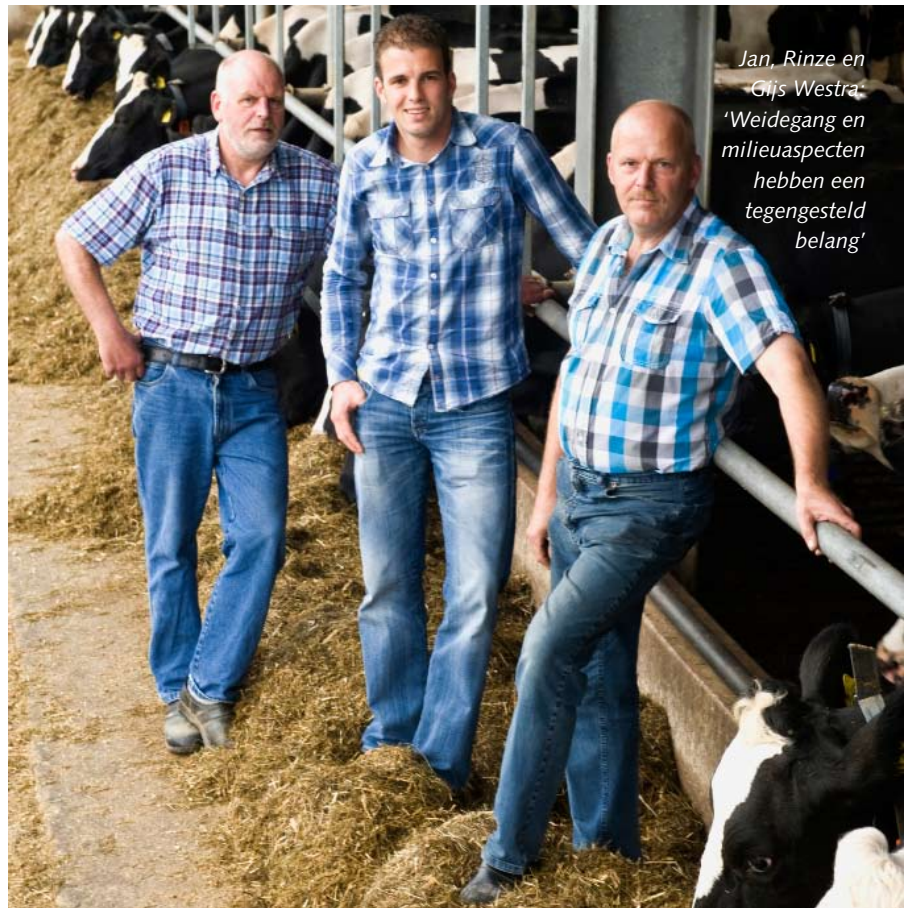
het bijvoeren van voldoende structuur en een kritische selectie van bijproducten en krachtvoer. 'We voeren per dag een combinatie van één tot anderhalve kilo gerste- en koolzaadstro. Dit geeft een goede penswerking en een rustige vertering, zodat eiwit en energie zo veel mogelijk kunnen worden benut en er op eiwit- en fosforaanvoer bespaard wordt.' Bij het selecteren van bijproducten en grondstoffen kijkt Westra vooral naar de verhouding tussen ruw eiwit en fosfor. 'In het krachtvoer zitten hier daarom beslist geen palmpitschilfers. Het is wel

een goedkoop product, maar met 1 gram fosfor per 26 gram ruw eiwit is de verhouding fosfor-ruw eiwit ongunstig voor bex. Producten als perspulp met 1 gram fosfor per 108 gram ruw eiwit, soja met 1 gram fosfor per 71 gram ruw eiwit en bierbostel met 1 gram fosfor per 43 gram ruw eiwit zijn wel onderdeel van ons rantsoen', vertelt Rinze.

Stoppen met weiden

Ruim twee jaar geleden is Westra gestopt met het weiden van de koeien. 'De belangrijkste reden is dat met weidegang deze fosfaatefficiëntie niet is te halen', stelt Gijs Westra. 'De fluctuaties in eiwitopname zijn zo groot dat je die op stal niet kunt corrigeren, waardoor de koeien inefficiënt met eiwit en het daaraan gekoppelde fosfor omgaan. Weidegang en milieuaspecten hebben een tegengesteld belang. Dat wordt in de weidegangdiscussie onvoldoende belicht.'

Westra bekijkt ook mogelijkheden aan de kant van de output, zoals mest scheiden. 'Er zijn kansen als de dunne fractie als kunstmestvervanger mag worden aangewend op grasland. De fosfaatrijke dikke fractie is dan deels in te zetten op het bouwland en kan gemakkelijker worden afgezet naar akkerbouwers. Maar tot de overheid hierover definitieve beslissingen neemt, investeren we niet voor 30.000 euro in onzekerheid.' |

Jan, Rinze en Gijs Westra: 'Weidegang en milieuaspecten hebben een tegengesteld belang'